

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 7/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Mikuľakom, advokátska kancelária, Františkánska 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo pokojne užívať svoj majetok zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn.: 3Co/107/2014 ako aj jeho rozsudkom z 18. 11. 2015, sp. zn.: 3Co/107/2014 a postupom Najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/151/2017 a jeho uznesením z 18. 07. 2018, sp. zn.: 5Cdo/151/2017 ako aj uznesením zo dňa 06. 05. 2014, sp. zn. 1 Nc 16/2014, porušené bolo.

2. Zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci samej sp. zn.: 5Cdo/151/2017 zo dňa 18. 07. 2018 a Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Nc 16/2014 zo dňa 06. 05. 2014 a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie; Zrušuje Rozsudok Krajského súdu

v Košiciach, sp. zn.: 3Co/107/2014 z 18. 11. 2015 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľovi... v sume 1 176,92 € na účet jeho právneho zástupcu...“

2. Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z k nej pripojených príloh vyplynulo, sťažovateľ sa ako žalobca domáhal na Okresnom súde Rožňava (ďalej aj „okresný súd“) proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“) v konaní sp. zn. 6 C 434/2002 (za účasti poisťovne, u ktorej bol žalovaný ako advokát poistený pre prípad zodpovednosti za škody, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného) zaplata sumy 2 362 500 Sk (78 420,63 €) s príslušenstvom z titulu zodpovednosti advokáta za škodu pri výkone advokácie zastupovaním sťažovateľa v súdnych konaniach vedených na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 44 Cb 685/94 (ďalej aj „konanie na Krajskom súde v Bratislave“) a na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 9 Cb 174/1998 (ďalej aj „konanie na Okresnom súde Galanta“). Žalobu podal sťažovateľ pôvodne na Okresnom súde Michalovce, avšak uznesením krajského súdu č. k. 14 Nc 52/02-11 z 28. marca 2002 boli sudcovia tohto Okresného súdu Michalovce z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení vzhľadom na to, že sa vyjadrili, že so žalovaným majú osobné vzťahy, a vec bola prikázaná preto Okresnému súde Rožňava.

3. V konaní na Krajskom súde v Bratislave sp. zn. 44 Cb 685/94 sa sťažovateľ ako žalobca, pôvodne zastúpený [REDAKOVANÉ], domáhal proti spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zaplata sumy 2 362 500 Sk. Žalobu sťažovateľ odôvodnil tým, že od spoločnosti [REDAKOVANÉ], nadobudol kúpnu zmluvou z 9. decembra 1993 za kúpnu cenu 2 362 500 Sk nákladné vozidlo LIAZ 18.33 TBV (ťahač návesov). Vozidlo využíval na podnikanie a financoval ho z úveru. Pretože sa na vozidle opakovane v záručnej dobe vyskytli vady, ktoré znemožňovali jeho riadne používanie, sťažovateľ vozidlo reklamoval písomne listom z 25. októbra 1994, ktorým požiadal spoločnosť [REDAKOVANÉ], o jeho výmenu s tým, že v opačnom prípade odstupuje od kúpnej zmluvy. Sťažovateľ si nechal vypracovať znalecký posudok, ktorý konštatoval neodstrániteľné vady

vozidla (neopraviteľná kabína ťahača brániaca riadnemu prevádzkovaniu s nutnosťou jej výmeny – praskanie zvarov kabíny). Pretože spoločnosť [REDAKOVANÉ], s výmenou vozidla nesúhlasila, sťažovateľ podal žalobu o vrátenie kúpnej ceny. Po podaní žaloby bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu vo výške 94 500 Sk s tým, že na jeho žiadosť (s ohľadom na prebiehajúce mimosúdne rokovania účastníkov) bola lehota na zaplatenie súdneho poplatku predĺžená do januára 1997. Sťažovateľ v tejto lehote súdny poplatok nezaplatil. Krajský súd v Bratislave doručil 6. novembra 1997 [REDAKOVANÉ] uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ medzičasom (10. októbra 1997) zaslal Krajskému súdu v Bratislave podanie (podpísané žalobcom i žalovaným), ktorým oznámil zmenu plnej moci z pôvodnej zástupkyne na žalovaného (predložil splnomocnenie udelené žalovanému z 5. júna 1997) a navrhol pripustiť zmenu návrhu tak, že sa v konaní domáha zaplatenia sumy 472 500 Sk z titulu zľavy z kúpnej ceny, v prevyšujúcej časti berie žalobu späť, a zároveň uviedol, že súdny poplatok uhradí, avšak už iba vo výške zodpovedajúcej zmenenému návrhu. Žalobca podal 24. novembra 1997 proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie (podpísal ho iba žalobca), avšak najvyšší súd uznesením č. k. 7 Obo 355/2000-74 z 9. januára 2001 napadnuté uznesenie o zastavení konania potvrdil (rozhodnutie doručil žalobcovi i žalovanému). Žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu dovolanie, ktoré bolo odmietnuté uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Obdo 129/2001-81 z 18. júna 2001.

4. V konaní na Okresnom súde Galanta sp. zn. 9 Cb 174/1998 sa sťažovateľ zastúpený žalovaným domáhal žalobou zo 17. augusta 1998 proti spoločnosti [REDAKOVANÉ], zaplatenia sumy 472 500 Sk s príslušenstvom z titulu zľavy z kúpnej ceny vozidla. Uviedol, že vozidlo mu bolo žalovaným dodané s neodstrániteľnými vadami, ktoré vznikli už v procese výroby a ktoré sa prejavili pri jeho užívaní. Pokiaľ sa pôvodne v konaní pred Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 44 Cb 685/94 domáhal vrátenia celej kúpnej ceny na základe odstúpenia od zmluvy, dospel k záveru, že podstatné porušenie zmluvy predávajúcemu nepreukáže, a preto si uplatňuje nárok na zľavu. Žalovaný zastupoval sťažovateľa v tomto konaní do 27. septembra 2000, keď mu sťažovateľ splnomocnenie vypovedal. Neskôr so súhlasom Okresného súdu Galanta rozšíril sťažovateľ žalobu o náhradu škody vo výške 2 600 000 Sk (ušlý zisk). Okresný súd Galanta čiastočným

rozsudkom č. k. 9 Cb 174/1998-347 zo 16. novembra 2006 žalobu v časti o zaplatenie sumy 472 500 Sk zamietol. Konštatoval, že sťažovateľ ako kupujúci od kúpnej zmluvy s predávajúcim [REDAKOVANÉ], odstúpil listom z 25. októbra 1994, čím vyjadril, že zmluva bola porušená podstatným spôsobom a zvolil si tým jeden z nárokov z väd tovaru. Ten si uplatnil aj žalobou v konaní na Krajskom súde v Bratislave sp. zn. 44 Cb 685/94. Z § 436 ods. 1 písm. c), d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) vyplýva, že v prípade podstatného porušenia zmluvy dodaním tovaru s vadami môže kupujúci od zmluvy odstúpiť alebo požadovať primeranú zľavu z kúpnej ceny. Avšak podľa § 436 ods. 2 Obchodného zákonníka uplatnený nárok nemôže kupujúci meniť bez súhlasu predávajúceho. Pretože sťažovateľ si zvolil nárok z väd tovaru doručením listu z 25. októbra 1994 spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorým od kúpnej zmluvy odstúpil, ako aj podaním žaloby o vrátenie kúpnej ceny, zvolil si jednu z alternatív, ktorú mu zákon dáva na výber. Tým však zároveň stratil možnosť uplatnenia si iných nárokov z väd tovaru. Čiastočný rozsudok okresného súdu bol ako vecne správny potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 21 Cob 331/2007-419 z 15. júla 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. septembra 2008. Krajský súd zároveň dodal, že vzhľadom na dôvod zamietnutia žaloby nebolo už potrebné zaoberať sa otázkou, či dodaním tovaru s vadami bola porušená zmluva podstatným alebo nepodstatným spôsobom, a za nevýznamné pre vec považoval i to, či sťažovateľ zmenu vo voľbe uplatneného nároku prvýkrát vykonal už v roku 1997 v konaní pred Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 44 Cb 685/94. Dovolanie sťažovateľa proti tomuto rozsudku bolo odmietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 2/2009 zo 16. decembra 2009.

5. Sťažovateľ žalobu o náhradu škody proti žalovanému odôvodnil tým, že žalovaný mu spôsobil škodu ako advokát v konaní na Krajskom súde v Bratislave, pretože nezaplatil súdny poplatok za zmenený návrh, hoci 30. mája 1997 mu sťažovateľ odovzdal na jeho úhradu sumu 18 900 Sk, a neinformoval sťažovateľa o možnosti žiadať oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalovaný tak zavinil zastavenie konania a spôsobil mu škodu tým, že inak by bol sťažovateľ v konaní úspešný a získal by od spoločnosti [REDAKOVANÉ] žalovanú sumu. Ďalej sťažovateľ žalobu odôvodnil aj tým, že žalovaný podal vadnú žalobu, na základe ktorej sa viedlo konanie na Okresnom súde Galanta. Vadnosť žaloby

spočívala v tom, že žaloba bola podaná z titulu zľavy z kúpnej ceny, hoci žalovaný mal vedieť, že ak si sťažovateľ raz zvolil ako nárok z väd odstúpenie od kúpnej zmluvy a spoločnosť [REDACTED], so zmenou nároku nesúhlasila, je podanie takejto žaloby v priamom rozpore so zákonom. Škoda, ktorá sťažovateľovi vznikla v príčinnej súvislosti s týmito pochybeniami žalovaného ako advokáta, tak predstavuje sumu 2 362 500 Sk (78 420,63 €), ktorú by sťažovateľ získal od spoločnosti [REDACTED]. Navyše škoda sťažovateľovi vznikla aj tým, že hoci ťahač návesov nemohol používať, musel splácať úver, ktorý si na jeho kúpu vzal, s tým spojené sankcie a nezískal ani príjem z podnikania. Celkovú škodu, ktorú sťažovateľ utrpel, vyčíslil sumou 137 873,55 €, avšak uplatnil si len sumu 78 420,63 € rovnajúcu sa cene ťahača návesov.

6. Žalovaný sa bránil tým, že po oboznámení sa so žalobou podanou v konaní na Krajskom súde v Bratislave informoval sťažovateľa, že žaloba podľa jeho názoru nebude mať úspech, a navrhol mu, aby v prípade, ak na nej chce zotrvať, nezmenil právneho zástupcu. Pretože ľutoval sťažovateľa, hľadal iné riešenie a po dohode so sťažovateľom dospeli k záveru, že takýmto riešením je uplatnenie nároku na zľavu vo výške 20 % z kúpnej ceny. S takýmto postupom sťažovateľ súhlasil, a preto žalovaný podal žalobu, na základe ktorej sa viedlo konanie na Okresnom súde Galanta. Žalovaný ďalej poukázal na to, že sťažovateľ nepreukázal, že by jeho žaloba proti spoločnosti [REDACTED], bola úspešná, ak by bola meritórne súdmi prejednaná, a že žalovanú sumu by sťažovateľ od tejto spoločnosti získal. Poukázal i na to, že k meritórnemu rozhodnutiu v konaní na Krajskom súde v Bratislave nedošlo preto, lebo sťažovateľ nebol ochotný zaplatiť súdny poplatok vo výške 94 500 Sk a tento ani nezaplatil. Pokiaľ sťažovateľ vyčíta žalovanému, že ho nepoučil o možnosti žiadať priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, žalovaný poukazoval na to, že žalobu sťažovateľovi pripravila predchádzajúca právna zástupkyňa, ktorej bola doručená aj výzva na zaplatenie súdneho poplatku, a preto mala sťažovateľa o poplatkových otázkach poučiť ona. Pokiaľ sťažovateľ uvádzal, že mu škoda vznikla splácaním úveru, ten by bol povinný splácať v každom prípade. Ďalej žalovaný uviedol, že sťažovateľ nepreukázal dôvodnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy a už len preto niet príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorú si uplatňuje, a postupom žalovaného ako advokáta. Aj zo stanoviska [REDACTED], [REDACTED], z 1. februára 1995 vyplýva, že

vady na kabíne vozidla boli spôsobené neprimeraným spôsobom prevádzkovania vozidla na cestách v Rusku, na Ukrajine a v Bielorusku, pričom podmienky prevádzky vozidla boli presne stanovené (vozidlo nebolo určené na prevádzkovanie po zle upravených cestách) a ak neboli dodržané, nemohli byť vady posúdené ako záručné. Navyše z jednotlivých listinných dôkazov v spise je zrejmé, že sťažovateľ vozidlo aj naďalej prevádzkoval minimálne do februára 1997 (vozidlo bolo z evidencie napokon vyradené v roku 2011).

7. Okresný súd rozsudkom č. k. 6 C 434/2002-716 zo 6. mája 2014 žalobu sťažovateľa zamietol. Právne vec posudzoval podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), ktorý bol účinný do 31. decembra 2003. Vychádzal z toho, že zodpovednosť advokáta podľa § 21 zákona o advokácii je zodpovednosťou objektívnou a pre jej vznik sa vyžaduje splnenie troch predpokladov, a to 1) činnosť súvisiaca s výkonom advokácie, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody. V konaní o náhradu škody zo zodpovednosti advokáta sa súd musí zaoberať otázkou, či by nebyť pochybenia advokáta bola žaloba úspešná, pretože inak nemôže byť daná príčinná súvislosť medzi konaním advokáta a škodou. Dôkazné bremeno znáša žalujúci klient. Okresný súd v tejto súvislosti najprv poukázal na to, že predpokladom úspechu žaloby o vrátenie kúpnej ceny je vrátenie predmetu kúpy, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sťažovateľ vozidlo predávajúcemu nevrátil a naďalej ho užíval. Podľa názoru okresného súdu je preto zrejmé, že žaloba v konaní na Krajskom súde v Bratislave by bola zamietnutá, a to aj vtedy, ak by žalovaný súdny poplatok zaplatil. Okresný súd ďalej uviedol, že súdny poplatok za žalobu bol sťažovateľ povinný zaplatiť už pri podaní žaloby, resp. na výzvu súdu, teda v čase, keď žalovaný sťažovateľa ešte nezastupoval. To, že sťažovateľ poskytol žalovanému na zaplatenie súdneho poplatku sumu 18 900 Sk, hoci súdny poplatok bol vyrubený vo výške 94 500 Sk, je bez významu, pretože súdny poplatok musí byť zaplatený celý, tak ako bol vyrubený. Poučiť o možnosti žiadať oslobodenie od súdneho poplatku bolo povinnosťou predchádzajúcej právnej zástupkyne sťažovateľa (a nie žalovaného), pretože počas jej zastupovania poplatková povinnosť vznikla. Sťažovateľ mal navyše vzhľadom na viac než dva roky trvajúce súdne konanie jednak dostatočný čas na zaplatenie súdneho poplatku a jednak musel nepochybne vedieť,

aké následky bude mať nezaplatenie súdneho poplatku. Nezaplatenie súdneho poplatku nebolo preto dôsledkom porušenia povinnosti žalovaného ako advokáta. Pokiaľ sťažovateľ zodpovednosť žalovaného za škodu vyvodzoval z vadne podanej žaloby v konaní na Okresnom súde Galanta, tu bolo povinnosťou sťažovateľa preukázať, že by bol v tomto konaní úspešný. Ako však bolo preukázané (správou Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce, ako aj dôkazmi predloženými samotným sťažovateľom), sťažovateľ vozidlo užíval aj v období po 25. októbri 1994 (do jeho vyradenia z evidencie v roku 2011), a teda ho nevrátil po odstúpení od kúpnej zmluvy predávajúcemu. Vady vozidla preto zjavne jeho užívaniu nebránili, sťažovateľ vozidlo viac rokov na podnikanie skutočne užíval. Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ ani nemal v úmysle vozidlo vrátiť predávajúcemu. Pokiaľ jeho predchádzajúca právna zástupkyňa uviedla, že telefonicky oznámila predávajúcemu, že vozidlo mu chce sťažovateľ vrátiť, tento dôkaz nepovažoval okresný súd za dostatočný na preukázanie snahy o vrátenie vozidla. Ak by sťažovateľ skutočne vozidlo chcel vrátiť, tak by ho kupujúcemu aj vrátil. Pritom vrátenie vozidla bolo predpokladom úspechu žaloby o vrátenie kúpnej ceny. Okresný súd ďalej konštatoval, že k vzniku škody u sťažovateľa došlo nie v dôsledku pochybenia žalovaného, ale v dôsledku pochybenia sťažovateľa v čase, keď odstupoval od kúpnej zmluvy. Pretože sťažovateľ nepreukázal súčasné naplnenie všetkých troch predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, okresný súd jeho žalobu zamietol.

8. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 434/2002-716 zo 6. mája 2014 podal sťažovateľ odvolanie. Dôvodil najmä tým, že okresný súd sa vôbec nezaoberal okolnosťami prevzatia právneho zastupovania žalovaným v konaní na Krajskom súde v Bratislave, dôvodmi zmeny pôvodnej žaloby ani dôvodmi, prečo nezaplatil žalovaný súdny poplatok. Okresný súd sa snažil iba poukázať na chyby sťažovateľa v konaní, nezaoberal sa v dostatočnej miere konaním samotného žalovaného. Žalovaný mal poučiť sťažovateľa bez ohľadu na to, či ho poučila už jeho predchádzajúca právna zástupkyňa. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu nevyplýva, akým spôsobom sa vysporiadal s konaním žalovaného, na základe ktorého došlo k poskytnutiu právnej pomoci v rozpore s § 436 Obchodného zákonníka a v nadväznosti na to aj k zmene nárokov z väd tovaru. Ani v prípade, ak by bol žalovaný toho názoru, že pôvodná žaloba je „neprieichodná“, nesmel svojvoľne zmeniť už

raz uplatnený nárok z väd tovaru. Mal poučiť klienta o rizikách súvisiacich s týmto konaním, namiesto toho mu však poskytol radu, ktorá bola v priamom rozpore s ustanovením zákona. Okresný súd neprihliadal na závery Okresného súdu Galanta, ktorý mal k dispozícii všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie a z ktorých vyplýva jednoznačný záver, že žalovaný v rozpore s právnym predpisom bez súhlasu predávajúceho zmenil už zvolený nárok z väd dodaného tovaru. Okresný súd sa vôbec nezaoberal dôkazmi preukazujúcimi častú poruchovosť vozidla, rozsah poškodenia, ktoré vyplývajú zo znaleckého posudku. Bolo preukázané, že vozidlo bolo počas používania z dôvodu väd často opravované. Pokiaľ okresný súd poukázal na to, že sťažovateľ vozidlo nevrátil, je obvyklou praxou aj v takýchto prípadoch vozidlo si ponechať až do rozhodnutia súdu.

9. Zároveň s podaným odvolaním sťažovateľ vzniesol aj námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu a navrhol vec prikázať inému súdu z dôvodu možnej zaujatosti sudcov krajského súdu, pretože žalovaný je v súčasnosti sudcom tohto krajského súdu a z tohto dôvodu je tu predpoklad kolegiálnych vzťahov medzi žalovaným a sudcami tohto súdu.

10. Najvyšší súd uznesením č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014 rozhodol, že sudcovia krajského súdu JUDr. Jarmila Sopková Maximová, JUDr. Ladislav Duditš, JUDr. Angela Čechová a Mgr. Angelika Sopoligová (t. j. členovia senátu, ktorému bola vec pridelená a náhradník senátu) nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a konanie o návrhu žalobcu na vylúčenie ďalších sudcov krajského súdu zastavil. V odôvodnení najvyšší súd poukázal na to, že sudcovia JUDr. Jarmila Sopková Maximová, JUDr. Ladislav Duditš a Mgr. Angelika Sopoligová vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedli, že k žalovanému majú iba kolegiálny vzťah, nie je im známy dôvod, pre ktorý by mali byť z prejednávania veci vylúčení. JUDr. Angela Čechová uviedla, že je so žalovaným v priateľskom vzťahu, tento vzťah bližšie nekonkretizovala a nevyjadrila sa, či sa vo veci cíti zaujatá. Najvyšší súd konštatoval, že vzťahy sudcov sú založené na profesionalite a kolegiálnosti a ak tieto vzťahy neprekročia tento rámeč, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, ak by vzťah nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, mohlo by ísť o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti

o nezaujatosti. Žiaden zo sudcov neuviedol, že by jeho vzťah k žalovanému prerástol profesionálny rámec a je takej intenzity ako predpokladá § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a preto objektívne nemôžu vzniknúť žiadne pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov pre ich pomer k žalovanému. Pretože ani z námietky sťažovateľa ani z ďalšieho obsahu spisu neboli zistené žiadne okolnosti relevantné z hľadiska § 14 ods. 1 OSP, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že je daný dôvod pochybovať o nezaujatosti týchto sudcov, rozhodol najvyšší súd tak, že títo sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci.

11. Uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014 bolo sťažovateľovi doručené 10. júna 2014 a žalovanému 16. júna 2014.

12. Krajský súd následne rozsudkom č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Konštatoval, že dôvody napadnutého rozsudku vo vzťahu k výroku o zamietnutí žaloby sú podrobné, zodpovedajú zákonu, a preto sa odvolací súd s týmito v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na ne odkázal (§ 219 ods. 2 OSP).

13. Rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 434/2002-716 zo 6. mája 2014 vo výroku o zamietnutí žaloby sťažovateľa v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 nadobudol právoplatnosť 8. februára 2016.

14. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 podal sťažovateľ dovolanie. Poukázal na to, že v odvolaní vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu. Hoci o tejto námietke zaujatosti rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Nc 16/2014 zo 6. mája 2014, trvá na tom, že sudcovia krajského súdu mali byť z rozhodovania v danej veci vylúčení tak, ako boli z rozhodovania v danej veci vylúčení sudcovia Okresného súdu Michalovce, ktorí sa cítili byť zaujatí, pretože so žalovaným mali osobné vzťahy. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť aj preto, že okresný súd ani krajský súd sa v potrebnom rozsahu nezaoberali vykonanými dôkazmi, tieto

nedostatočným spôsobom vyhodnotili, v dôsledku čoho nezistili správne skutkový stav veci. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považoval sťažovateľ za nepresvedčivé, pretože nedalo odpoveď na všetky jeho argumenty. V dôsledku toho bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť jeho dovolania.

15. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku odmietol, pretože nezistil jeho prípustnosť ani podľa § 238 OSP a ani podľa § 237 ods. 1 písm. f), g) OSP.

16. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 19. septembra 2018.

17. Sťažovateľ sťažnosť doručil ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014, rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 odôvodnil tým, že tieto rozhodnutia súdov sú arbitrárne a nerešpektujúce zákonnú úpravu a jej zmysel. Ďalej v sťažnosti zopakoval svoju argumentáciu obsiahnutú v ním podanom odvolaní a dovolaní. Opätovne zopakoval, že právny názor žalovaného vyjadrený v jeho podaniach, ktorými uplatnil sťažovateľovi nárok na zľavu z kúpnej ceny, hoci už predtým sťažovateľ zvolil odstúpenie od zmluvy pre vady veci, v situácii, keď predávajúci so zmenou nároku nesúhlasil, je v priamom rozpore so zákonným zákazom zmeny nároku z väd (§ 436 Obchodného zákonníka), a preto takto poskytnutá právna služba žalovaným je porušením povinnosti advokáta postupovať s odbornou starostlivosťou. S týmto pochybením žalovaného sa všeobecné súdy nijako nevysporiadali. Sťažovateľ poukázal i na to, že Krajský súd v Trnave v rozsudku č. k. 21 Cob 331/2007-419 z 15. júla 2008, ktorým potvrdzoval zamietnutie žaloby sťažovateľa v konaní na Okresnom súde Galanta, uviedol, že „z obsahu predloženého rozsudku sa javí, že by malo ísť o vady neodstrániteľné, ktoré bránia riadnemu užívaniu vozidla na účel, na ktorý bolo zakúpené“. Sťažovateľ ďalej namietal, že všeobecné súdy nedostatočne zistili

skutkový stav veci, resp. vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Navyše vec i nesprávne právne posúdili, pretože ustanovenia o zodpovednosti advokáta za škodu neaplikovali ústavne súladným spôsobom a na argumenty sťažovateľa nedali dostatočnú odpoveď. Sťažovateľ zotrval i na svojej argumentácii, podľa ktorej na krajskom súde rozhodovali sudcovia, ktorí mali byť z prejednávania veci vylúčení, pretože aj žalovaný bol sudcom rovnakého súdu. Už samotné kolegiálne vzťahy medzi nimi vzbudzujú pochybnosť o ich nezaujatosti, hoci sami sudcovia rozhodujúci vo veci sťažovateľa uviedli, že sa zaujatými necítia. Bolo potrebné zohľadniť najmä hľadisko objektívne, ich vyjadrenie nebolo rozhodujúce. Existovala preto dostatočná pochybnosť o ich nezaujatosti.

II.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

20. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Sťažovateľ namietal porušenie týchto ustanovení ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

23. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

24. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

25. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

26. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

27. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a obdobne aj v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných

práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

28. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Hoci sťažovateľ osobitne túto časť sťažnosti neodôvodnil, z jej obsahu vyplýva, že toto rozhodnutie považuje za nedostatočne odôvodnené, nereagujúce na jeho argumentáciu, čo v konečnom dôsledku má znamenať, že dovolanie sťažovateľa nemalo byť odmietnuté, ale meritórne prejednané.

29. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 vo vzťahu k argumentácii žalobcu, podľa ktorej je rozsudok krajského súdu nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, uviedol, že tieto tvrdenia *«nepovažuje za dôvodné. Podľa zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3. decembra 2015, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne môže zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“ (v tom prípade ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje základné vysvetlenie dôvodov*

podstatných pre rozhodnutie). Vychádzajúc z uvedeného stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiadny podklad na to, aby sa uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Z hľadiska náležitostí vyžadovaných ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., (platným a účinným v čase rozhodnutia odvolacieho súdu) na riadne odôvodnenie rozhodnutia je postačujúce, ak súd v odôvodnení rozhodnutia stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti splňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozsudku v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky týkajúce sa predmetu konania z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sú zrejmé všetky podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd rozhodol tak ako rozhodol. Odvolací súd sa v merite veci (s výnimkou rozhodnutia o trovách konania) stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a na doplnenie správnosti jeho dôvodov zdôraznil, prečo považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne. V uvedenej súvislosti dovolací súd uvádza, že treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok, pričom rozsudok odvolacieho súdu tvorí s potvrdeným rozsudkom (prípadne s jeho potvrdenou časťou) súdu prvej inštancie organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.); rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že v časti, v ktorej odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, čo mu umožňovalo v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. vypracovať tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, aké bolo stanovisko žalovaného k uplatnenému nároku, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil, pričom sa vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalobcu. Dovolateľ preto nedôvodne namietal nespreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti. V uvedenej súvislosti dovolací súd uvádza, že za vadu konania v zmysle §

237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.».

30. Na argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa odvolací súd a súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu nezaoberali vykonanými dôkazmi, tieto nesprávne vyhodnotili, v dôsledku čoho nesprávne zistili skutkový stav veci, najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 reagoval tým, že „nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu/zov nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na naďalej (t.j. aj po nadobudnutí účinnosti novej procesnoprávnej úpravy) aktuálne a použiteľné závery najvyššieho súdu vyjadrené tak v jeho judikátoch R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a R 6/2000 2, ako aj v jeho rozhodnutiach - napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.“.

31. Pokiaľ sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom i okresným súdom, najvyšší poukázal na to, že aj v prípade, ak by «súdy nižšej inštancie dospeli k nesprávnym právnym záverom, uvedená skutočnosť môže mať za následok nesprávne právne posúdenie veci, nie však odňatie možnosti pred súdom konať. Nesprávne právne posúdenie nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania (strane sporu) neznemožňuje realizáciu jeho procesných oprávnení (R 54/2012, rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010, 8 ECdo 170/2014. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje tiež na záver Ústavného súdu SR vyjadrený v jeho rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“».

32. Najvyšší súd napokon v uznesení sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 reagoval aj na tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého na odvolacom súde rozhodovali vylúčení sudcovia: „Z obsahu spisu vyplýva, že potom čo žalobca v rámci podaného odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 745 spisu) vzniesol aj námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach, rozhodol o tejto námietke zaujatosti najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Nc 16/2014 zo 6. mája 2014 tak, že sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. Jarmila Sopková Maximová, JUDr. Ladislav Duditš, JUDr. Angela Čechová a Mgr. Angelika Sopoligová nie sú z prejednávania a rozhodovania veci... vylúčení; konanie o návrhu žalobcu na vylúčenie ďalších sudcov Krajského súdu v Košiciach s odkazom na ustanovenie § 15a ods. 1 O. s. p. a § 104 ods. 1 prvá veta O. s. p., zastavil. Podľa záhlavia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 3Co/107/2014 z 18. novembra 2015, vo veci odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 6C/434/2002-716 zo 4. decembra 2013 rozhodoval senát Krajského súdu v Košiciach v zložení: JUDr. Jarmila Sopková Maximová (predsedníčka senátu), JUDr. Ladislav Duditš a Mgr. Angelika Sopoligová ako členovia senátu, tzn., že vo veci odvolania žalobcu proti uvedenému rozsudku okresného súdu rozhodovali sudcovia, ktorých najvyšší súd rozhodujúci o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/107/2014 nevyhlásil, pretože dospel k záveru, že z obsahu námietky zaujatosti ani z ďalšieho obsahu spisu neboli z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p. zistené žiadne relevantné okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit', že je daný dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcov senátu 3Co Krajského súdu v Košiciach. Z uvedeného je zrejmé, že dovolacia námietka žalobcu, ktorej podstatou je tvrdenie, že vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 3Co/107/2014 rozhodovali vylúčení sudcovia neobstojí, pretože tvrdenie žalobcu nemá oporu v existujúcom právnom stave založenom rozhodnutím najvyššieho súdu sp.zn. 1 Nc 16/2014 zo 6. mája 2014. Odvolací súd sa teda z vyššie uvedených dôvodov nemohol dopustiť zmätočnosťnej vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p.“

33. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú

aplikované. Tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

34. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

35. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná za inú vadu konania nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili i viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s rozhodnutím R 111/1998 (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). S týmto záverom sa stotožnilo i občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu v zjednocujúcom stanovisku z 3. decembra 2015 (na ktoré poukázal najvyšší súd vo veci sťažovateľa) publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016. Podľa druhej vety tohto stanoviska môže nepreskúmateľnosť písomného vyhotovenia rozhodnutia zakladať prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP iba výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu.

36. Vec sťažovateľa však neposkytuje žiadny podklad na to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska ako krajná výnimka z prvej vety dopadajúca výlučne iba na celkom ojedinelé prípady, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Obdobne ani v sťažovateľovom dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (napr. R 54/2012). Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľa odchýliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe. Z obsahu jeho sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym

názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

37. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku prípustnosti dovolania sťažovateľa a vysvetlil ako dospel k záveru o nevyhnutnosti dovolanie odmietnuť. Pretože ani ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní popierajúcom ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho dovolaní. Sťažnosť sťažovateľa preto v tejto časti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

38. Ďalej sa ústavný súd zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015.

39. Krajský súd v rozsudku č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 najprv konštatoval, že *„žalobcom tvrdená vada konania, t.j. že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, nebola zistená. Rozhodnutiu súdu prvého stupňa nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi*

preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O. s. p., alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok vo veci nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na margo tohto odvolacieho dôvodu odvolací súd považuje za dôvodnú nanajvyš námietku žalobcu, týkajúcu sa veľmi obširneho opisu vykonaných dôkazov. Súd v odôvodnení vykonané dôkazy uvádza v chronologickom časovom slede (ako boli vykonávané), nie s ohľadom na jednotlivé skutkové tvrdenia účastníkov a dôkazy na ich preukázanie (či vyvrátenie) vykonané. Z uvedeného dôvodu je táto časť odôvodnenia menej prehľadnou, ale v žiadnom prípade nie je nepreskúmateľnou, pretože z odôvodnenia je zrejmý aj logický sled, ktorým súd zhrnul vykonané dokazovanie, aj ako ho skutkovo i právne vyhodnotil. Preto rozhodnutiu nemožno vytknúť nepreskúmateľnosť, ani arbitrárnosť, z odôvodnenia je zrejماً logika jeho úvah pri skutkovom i právnom zdôvodnení rozhodnutia, pričom je správna. Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O. s. p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto nie sú naplnené ani odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p.. Vzhľadom na uvedené odvolací súd jeho rozsudok vo výroku vo veci samej ako vecne správny potvrdil.“.

40. Ďalej sa krajský súd zaoberal v kontexte argumentácie sťažovateľa právnym posúdením veci okresným súdom podľa ustanovení zákona o advokácii. Tu krajský súd uviedol, že „vo všeobecnosti zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú klientovi v súvislosti s výkonom advokácie (§ 21 ods. 1 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii, účinného do 31. decembra 2003) je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Táto zodpovednosť je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch predpokladov - činnosť súvisiaca s výkonom advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody. Splnenie

uvedených predpokladov zodpovednosti musí byť v konaní jednoznačne preukázané; dôkaznú povinnosť má v tomto smere poškodený.“.

41. Ďalej krajský súd zopakoval v súdnej praxi všeobecne akceptované definície škody, príčinnej súvislosti a dôkazného bremena a uviedol, že „s odvolacími dôvodmi sa vporiadal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, preto tieto nie sú spôsobilé privodiť žalobcovi úspech v odvolacom konaní. Odvolací súd preto už iba zdôrazňuje, že tvrdená zodpovednosť je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch predpokladov - činnosť súvisiaca s výkonom advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody. Ak nie je splnený čo i len jeden z predpokladov, žaloba nemôže byť úspešná. Žalobca v konaní nepreukázal vznik škody, ani jej výšku, a preto už len z tohto dôvodu nie je potrebné skúmať - ani to nie je možné - príčinnú súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody (ak vznik škody nie je preukázaný)... Správne poukázal súd prvého stupňa na to, že výška škody musí byť preukázaná, a nemôže byť stanovená ako cena veci nadobudnutej od predajcu na základe kúpnej zmluvy, od ktorej kupujúci odstúpil, hoci ako sa ukázalo, neboli pre taký postup splnené zákonné podmienky. Správne súd aj uzavrel, že žalobca v konaní nepreukázal dôvody, pre ktoré žaluje vznik škody, ani jej výšku, ktorá podľa názoru žalobcu zodpovedá kúpnej cene vozidla, hoci vozidlo užíval potom, ako predajcovi oznámil odstúpenie od zmluvy. Správne súd konštatuje, že pokiaľ by bol žalobca skutočne mienil vrátiť vozidlo, nič mu v tom nebránilo a mal využiť postupy, ktoré by nevzbudzovali pochybnosti o jeho zámere. S vyššie uvedeným záverom sa odvolací súd stotožňuje a poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Brne z 19. októbra 2006, sp. zn. 35/33 Cm 233/2004, v ktorom sa súd zaoberal otázkou výšky škody, ktorú je povinný advokát nahradiť. V zmysle uvedeného rozsudku „výška škody, ktorú mal spôsobiť advokát klientovi nemôže byť určená ako cena strojného zariadenia zaplatená klientom jeho dodávateľovi na základe kúpnej zmluvy, od ktorej klient odstúpil v zmysle podkladov spracovaných advokátom, hoci ako sa neskôr podľa rozhodnutia súdu ukázalo, pre to neboli splnené zákonné podmienky, pretože nejde o skutočnú škodu ani ušlý zisk, ktorú mohol advokát klientovi spôsobiť pri výkone advokácie, keďže úspešne sa domôcť vrátenia kúpnej

ceny mohol klient od svojho dodávateľa iba vtedy, ak by klient zároveň vrátil dodávateľovi predmet zmluvy.“.

42. V závere rozhodnutia krajský súd reagoval i na námietku sťažovateľa, podľa ktorej pre posúdenie úspechu v pôvodnom konaní prvostupňový súd posudzoval otázku odovzdania vozidla, pričom opomenul skutočnosť, že pomerne často dochádza k situácii, že medzi zrušením kúpnej zmluvy a vrátením veci predávajúcemu uplynie dosť dlhá doba, počas ktorej kupujúci vec ďalej užíva, a na túto argumentáciu okresný súd nereagoval. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že ani táto odvolacia námietka neobstojí, pretože okresný súd sa „*danej otázke náležite venoval v odôvodnení rozsudku na strane 16 v odseku druhom.*“.

43. Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktoré je potrebné posudzovať v celosti spolu s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktoré je v tomto prípade vyčerpávajúce a presvedčivé, konštatuje, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov považoval rozsudok okresného súdu za vecne správny a z akých dôvodov argumentácia v odvolaní sťažovateľa proti nemu nemohla obstať. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami i právnym posúdením veci okresným súdom a vysvetlil, z akých dôvodov bolo potrebné sťažovateľovu žalobu zamietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia. Nemožno tak prisvedčiť názoru sťažovateľa, podľa ktorého je rozhodnutie krajského súdu odôvodnené nedostatočne či nepresvedčivo.

44. Sťažovateľ však ďalej tvrdil najmä to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, pretože vykladal ustanovenia o zodpovednosti advokáta za škodu v rozpore s ich účelom a zmyslom.

45. Podľa § 21 ods. 1 časti vety pred bodkočiarkou zákona o advokácii advokát zodpovedá klientovi za škodu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie.

Podľa § 21 ods. 4 zákona o advokácii advokát sa zbaví zodpovednosti podľa odseku 1, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho žiadať.

Podľa § 13 ods. 2 zákona o advokácii advokát je povinný chrániť práva a oprávnené záujmy zastupovaného, konať pri tom svedomito, dôsledne využívať všetky zákonné prostriedky a uplatňovať, čo podľa svojho presvedčenia a príkazu klienta pokladá za prospešné.

46. Zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie klientovi je zodpovednosť objektívna, pričom predpokladmi jej vzniku – tak ako to konštatovali aj okresný súd a krajský súd vo veci sťažovateľa – sú výkon advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody. Splnenie uvedených predpokladov zodpovednosti musí byť v konaní jednoznačne preukázané; dôkaznú povinnosť má v tomto smere žalujúci klient (II. ÚS 678/2015, zhodne aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 M Cdo 18/2009 z 21. októbra 2010, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 30/2010 z 29. apríla 2011).

47. Prvým predpokladom vzniku zodpovednosti advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie klientovi je, že ide o činnosť súvisiacu s výkonom advokácie a advokát neposkytol právnu službu riadne, pretože pri jej poskytovaní došlo k porušeniu povinností advokáta stanovených zákonom o advokácii, t. j. najmä povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou. Odbornou starostlivosťou sa rozumie, že advokát koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné, a pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb. Keďže ide o zodpovednosť objektívnu, nevyžaduje sa zavinenie advokáta, avšak zároveň platí, že iba samotné porušenie povinností advokáta pri výkone advokácie bez ďalšieho nezakladá vznik jeho povinnosti na náhradu škody.

48. Pritom však zároveň platí, že samo pochybenie advokáta neznamená automaticky vznik škody na strane klienta a zodpovednosť advokáta ani nie je daná v každom prípade,

keď ním zastupovaný klient nebol v určitom konaní úspešný (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 M Cdo 18/2009 z 21. októbra 2010). Zodpovednosť advokáta nastupuje len vtedy, keď neúspech klienta je dôsledkom porušenia povinností advokáta v súvislosti s výkonom advokácie (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 30/2010 z 29. apríla 2011).

49. Stotožňovanie neúspechu účastníka konania v spore so zodpovednosťou jeho advokáta, ktorý by mal niesť aj osobnú hmotnú zodpovednosť za výsledok sporu bez danosti „bezprostrednej a výlučnej“ príčinnej súvislosti medzi zanedbaním jeho povinností pri výkone advokácie na jednej strane a výsledkom sporu na strane druhej, je v rozpore so samotnou podstatou sporového konania, ako aj s podstatou advokácie, ktorej poslaním je za odplatu poskytovať právneho poradenstva a právnej pomoci pri riešení sporov, nie však poskytovať záruk, resp. istoty víťazstva v spore. Opačný záver aj vzhľadom na danosť zakaždým jednej neúspešnej strany v každom spore, spájanie neúspechu ktorej s hmotnou zodpovednosťou, resp. spolupodielom jej advokáta na výsledku sporu, bez zjavnej, bezprostrednej a výlučnej súvislosti tohto neúspechu s výkonom advokácie advokátom by bol zjavne neudržateľný; inými slovami, advokát nie je automaticky hmotne zodpovedný za neúspech svojho klienta v spore (I. ÚS 69/2015).

50. Druhým predpokladom je vznik škody. Škodou je mienená majetková ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného klienta.

51. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie klientovi je príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody. O vzťah príčinnej súvislosti pôjde iba vtedy, ak škoda vznikla následkom výkonu advokácie. Tento predpoklad je preto naplnený iba v prípade, ak je preukázané, že pri riadnom postupe advokáta by k vzniku škody nedošlo, t. j. ak ide o zastupovanie žalobcu v konaní pred súdom, preukázanie, že klient by so svojím nárokom na súde uspel (R 13/1986, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 3634/2013 z 22. októbra 2014) a v akom rozsahu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 1515/2007 z 20. júna 2007), resp. že pochybenie advokáta je rozhodujúcou príčinou vzniknutej majetkovej ujmy klienta (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.

25 Cdo 2520/2006 z 22. mája 2008). Táto otázka musí byť súdom vyriešená ako otázka predbežná. Jej vyriešenie patrí súdu rozhodujúcemu o žalobe o náhradu škody proti advokátovi, a to aj v prípade, ak by samotný spor klienta s jeho protistranou patrilo riešiť inému súdu. To znamená, že súd rozhodujúci o náhrade škody na základe žaloby klienta proti advokátovi viažucej sa na postup advokáta v inom súdnom konaní (škoda spôsobená tvrdeným chybným vedením sporu) vykonáva v rozsahu návrhov žalujúceho klienta dokazovanie o výsledku takéhoto hypotetického konania bez toho, aby muselo takéto konanie skutočne prebehnúť, či skúma alternatívny výsledok už rozhodnutej veci.

52. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, čo sa týka príčinnej súvislosti v civilnom procese, zaťažuje v zásade toho účastníka, ktorého tvrdenie má byť preukázané (I. ÚS 547/2013). Záver o príčinnej súvislosti možno však urobiť len vtedy, ak nebyť pochybenia advokáta, by klient právo úspešne uplatnil a právo skutočne existovalo. Ako predbežnú otázku preto treba vždy vyriešiť, či (ale aj v akom rozsahu) by klientov žalovaný bol povinný klientovi plniť, pretože len v takom rozsahu by mohol za škodu uplatnenú proti advokátovi advokát zodpovedať (II. ÚS 678/2015).

53. Podstatou tvrdení sťažovateľa je, že žalovaný nepostupoval pri poskytovaní právnej pomoci sťažovateľovi v zmysle § 13 ods. 2 zákona o advokácii, pretože pôvodne v konaní na Krajskom súde v Bratislave navrhol pripustiť zmenu žaloby, resp. v konaní na Okresnom súde Galanta podal žalobu, ktorá bola v priamom rozpore s jednoznačným zákonným ustanovením, ktoré neumožňovalo zmenu voľby nároku sťažovateľa. Inak povedané – podľa názoru sťažovateľa mal žalovaný zotrvať v konaní na Krajskom súde v Bratislave na pôvodnej žalobe, resp. podať znova žalobu rovnakú v novom konaní.

54. V tejto časti sa ústavný súd stotožňuje s názorom sťažovateľa, pretože považuje za zrejmé, že podanie žaloby o zľavu z kúpnej ceny v situácii, keď už bol prv uplatnený iný nárok z väd predanej veci a zákonné ustanovenie takýto postup vylučuje, pričom tento zákaz je formulovaný jednoznačne a nepochybne, nezodpovedá povinnosti advokáta chrániť práva

a oprávnené záujmy zastupovaného a konať pritom svedomite, t. j. s odbornou starostlivosťou. Ďalej zároveň považuje ústavný súd za potrebné pre úplnosť uviesť aj to, že sa nemôže stotožniť so záverom všeobecných súdov, ktoré konštatovali, že sťažovateľ spôsobil sám zamietnutie svojej žaloby proti [REDAKOVANÉ], už len tým, že vozidlo neodovzdal predávajúcemu. Naopak, bolo vecou žalovaného, aby túto skutočnosť premietol do žalobného petitu, pretože je zjavné, že ide o záväzky vzájomne podmienené a žalovanému nič nebránilo pri vynaložení odbornej starostlivosti domáhať sa v mene sťažovateľa zaplata (vrátenia) kúpnej ceny oproti vráteniu vozidla sťažovateľom.

55. Napriek tomu však ústavný súd považuje zamietnutie žaloby sťažovateľa z dôvodov uvedených v rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu za dostatočne a presvedčivo odôvodnené a v konečnom dôsledku za založené na takej interpretácii zákonnej úpravy zodpovednosti advokáta za škodu, ktorá je ústavne konformná (tak, ako vyplýva i z uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe). Žalobu sťažovateľa totiž aj podľa názoru ústavného súdu neostalo než zamietnuť, pretože sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k všetkým predpokladom vzniku zodpovednosti advokáta za škodu.

56. Pre úspech svojej žaloby proti žalovanému bol sťažovateľ povinný preukázať dôvodnosť svojho nároku na vrátenie kúpnej ceny od spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ bol teda povinný preukázať, že ťahač návesov mal v záručnej dobe také vady, ktoré boli podstatným porušením kúpnej zmluvy a ktoré odôvodňovali odstúpenie od nej sťažovateľom. Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že tieto vady znemožňovali riadne užívanie vozidla, aj toto svoje tvrdenie bol povinný preukázať. Ako však z vykonaného dokazovania vyplynulo, sťažovateľ aj po odstúpení od zmluvy vozidlo naďalej užíval, z čoho je zrejmé, že vady takej povahy, ako tvrdil sťažovateľ, vozidlo nemalo. Ďalej bol sťažovateľ povinný preukázať – pretože [REDAKOVANÉ], sa bránil námietkou, že vady sú dôsledkom spôsobu užívania vozidla sťažovateľom – že tieto vady skutočne vznikli už vo výrobe. Sťažovateľ dôkazné bremeno v tomto smere neunesol.

57. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na to, že Krajský súd v Trnave v rozsudku č. k. 21 Cob 331/2007-419 z 15. júla 2008, ktorým potvrdzoval zamietnutie žaloby sťažovateľa

v konaní na Okresnom súde Galanta, uviedol, že „z obsahu predloženého rozsudku sa javí, že by malo ísť o vady neodstrániteľné, ktoré bránia riadnemu užívaniu vozidla na účel, na ktorý bolo zakúpené“, sťažovateľ neberie do úvahy, že toto hodnotenie okolností veci Krajským súdom v Trnave nadväzuje na konštatovanie, že vzhľadom na zmenu nároku sťažovateľom už nebolo dôvodné, aby Okresný súd Galanta vykonával dokazovanie na otázku, či [REDAKOVANÉ], porušil zmluvu podstatným alebo nepodstatným spôsobom.

58. Vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenej škode zastáva aj ústavný súd názor, že v konaní nebolo spoľahlivo preukázané, aká škoda a v akej výške sťažovateľovi vznikla v príčinnej súvislosti s tvrdým pochybením žalovaného. Tak, ako na to poukázal aj krajský súd, je vylúčené, aby sťažovateľovi vznikla škoda vo výške zaplatenej kúpnej ceny za vozidlo, ktoré si ponechal a ďalej ho užíval.

59. Ústavný súd považuje ostatne za správny aj záver okresného súdu, podľa ktorého je pre vec významné, že sťažovateľ súdny poplatok za žalobu o zaplatenie sumy 2 362 500 Sk vo výške 94 500 Sk nikdy nezaplatil. Pokiaľ bolo konanie o žalobe sťažovateľa zastavené, jeho zastavenie nespôsobil žalovaný, ale sťažovateľ. Sťažovateľ ostatne nepreukázal ani to, že bol pripravený súdny poplatok vo výške 94 500 Sk zaplatiť, resp. že splňal podmienky pre oslobodenie od súdneho poplatku. Ak sťažovateľ ďalej tvrdil, že žalovaný pochybil tým, že nezaplatil súdny poplatok za zmenenú žalobu v konaní na Krajskom súde v Bratislave (t. j. o zľavu z ceny), ani táto skutočnosť nemôže zakladať potrebnú príčinnú súvislosť medzi týmto konaním (opomenutím) žalovaného a škodou, pretože – ako to ostatne tvrdí aj sám sťažovateľ a ako to vyplýva aj z právoplatného rozsudku Okresného súdu Galanta – takáto žaloba nemohla byť úspešná, keďže takýto zmenený nárok nebolo možné uplatniť.

60. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa na porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

61. Ďalej sa ústavný súd zaoberal tvrdeným porušením základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť podľa tvrdení sťažovateľa nielen uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014, ale aj rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018.

62. Ústavný súd sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými najvyšším súdom v uznesení č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014, a preto dospel k záveru, že medzi rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 a porušením základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy niet príčinnej súvislosti.

63. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „*ad hoc*“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu.

64. V tejto spojitosti treba uviesť, že základné právo na spravodlivý proces je za určitých presne vymedzených podmienok definovaných ústavou alebo zákonom obmedziteľné [pri zachovaní princípu proporcionality (II. ÚS 149/09)]. K takému zákonnému obmedzeniu tohto základného práva dochádza aj v dôsledku rozhodnutia o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci podľa § 14 ods. 1 OSP. Takéto rozhodnutie je bezpochyby výnimkou zo základného práva na spravodlivý proces a jeho obsahu, ktorý tvorí aj základné právo na nestranný súd alebo na nestranného sudcu. Ak je rozhodnutie o vylúčení sudcu z prerokovávania a rozhodovania veci, v ktorej sa stal

zákonom ustanoveným spôsobom zákonným sudcom, výnimkou, znamená to, že takáto výnimka ako každá výnimka zo základného práva alebo slobody sa musí vykladať reštriktívne, najmä tak, aby sa zachovala podstata a zmysel posudzovaného základného práva (na nestranného sudcu), ako aj podstata a zmysel základného práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 345/09).

65. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti pritom taktiež vyslovil názor, že samotné kolegiálne vzťahy medzi sudcami nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania vecí z toho dôvodu (m. m. IV. ÚS 124/2010).

66. Pokiaľ preto podľa názoru sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu čl. 48 ods. 1 ústavy z dôvodu, že medzi žalovaným a sudcami, ktorí napokon z prejednávania vecí sťažovateľa neboli vylúčení, sú kolegiálne sudcovské vzťahy, pričom ani sťažovateľ netvrdil a nepreukázal, že vzťahy žalovaného a zákonných sudcov rozhodujúcich vo veci sťažovateľa presahujú takýto charakter vzťahov, tvrdeniu sťažovateľa o porušení čl. 48 ods. 1 ústavy nemožno prisvedčiť.

67. Vo vzťahu k časti sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014 ústavy súd konštatuje, že táto je oneskorená. Toto uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 10. júna 2014, sťažnosť podal sťažovateľ ústavnému súdu v roku 2018, teda zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

68. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 107/2014-794 z 18. novembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2017 z 18. júla 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti a sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 1 Nc 16/2014-763 zo 6. mája 2014 podľa rovnakého ustanovenia pre oneskorenosť.

69. Pokiaľ sťažovateľ ďalej namietal, že rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania došlo k porušeniu jeho základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, dôvodil tým, že porušenie týchto práv vyplýva z porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rovnakými rozhodnutiami. Vzhľadom na to, že ústavný súd považoval sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru za zjavne neopodstatnenú, odmietol i s ohľadom na argumentáciu samotného sťažovateľa podľa § 25 zákona o ústavnom súde jeho sťažnosť i v tejto časti z rovnakého dôvodu.

70. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2019